

Schengen samstarfið

Valgerður María Sigurðardóttir

6. október 2011

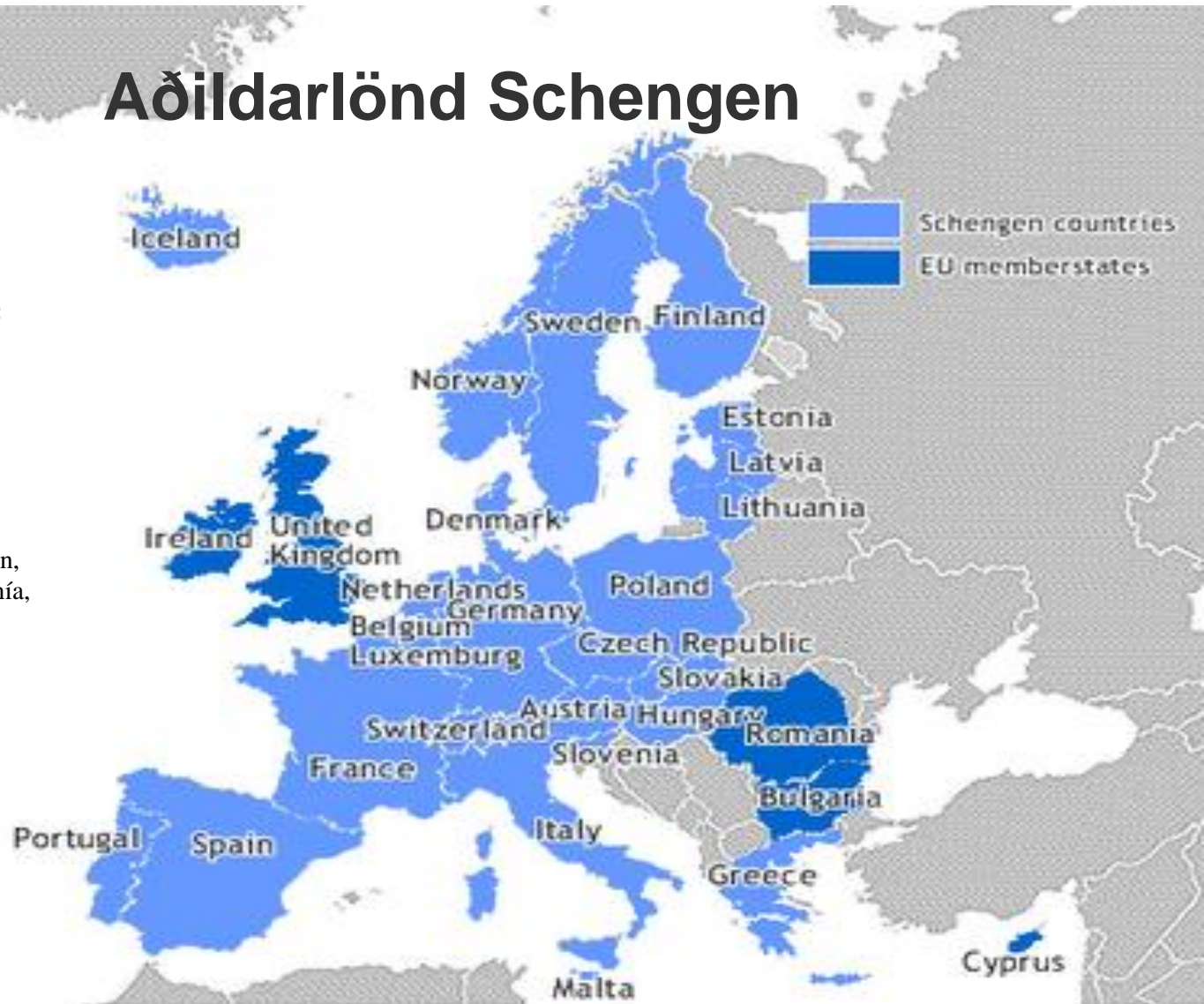


Upphaf samstarfsins

- Schengen-samkomulagið 1985
 - Samningur um framkvæmd Schengen-samkomulagsins um afnám í áföngum á eftirliti á sameiginlegum landamærum 1990
 - Amsterdam sáttmálinn 1999
 - Lissabon sáttmálinn 2009
-
- Tæplega 200 Schengen-gerðir bæst við frá árinu 1993 – mynda hið svokallaða *Schengen acquis*
 - Fela ýmist í sér viðbætur eða breytingar á ákvæðum Schengen samninganna frá 1985 og 1990



Aðildarlönd Schengen



Stækkun Schengen svæðisins:

- 1985: Þýskaland, Frakkland og Benelúx
- 1990: Ítalía
- 1991: Spánn og Portúgal
- 1992: Grikkland
- 1995: Austurríki
- 1996: Norðurlöndin 5
- 2007: Eistland, Lettland, Litháen, Malta, Póland, Slóvakía, Slóvenía, Tékkland og Ungverjaland
- 2008: Sviss
- 2011: Liechteinsteinn
- 2012: Búlgarí og Rúmenía?
- ... Kýpur?



Efni samstarfsins

- Schengen samstarfið felst í stórum dráttum í tvennu:
 - annars vegar afnámi persónueftirlits á innri landamærum Schengen landanna og
 - hins vegar í stuðningsaðgerðum, til að tryggja öryggi borgara á svæðinu. Stuðningsaðgerðirnar felast í:
 - lögreglusamvinnu milli aðildarlandanna, þar á meðal rekstur og notkun Schengen-upplýsingakerfisins (SIS),
 - samvinnu við eftirlit á ytri landamærum,
 - samvinnu við útgáfu vegabréfsáritana,
 - réttaraðstoð í sakamálum,
 - samstarfi í fíkniefnamálum
 - Ne bis in Idem



Heimildir Schengen

- Ákvæði um tímabundna upptöku eftirlits á innri landamærum í ákveðnum tilvikum.
- Greinamunur gerður á:
 - fyrirsjáanlegum tilvikum og ófyrirsjáanlegum tilvikum
 - Ísland hefur tvisvar tekið upp eftirlit á innri landamærum
- Nýjar tillögur framkvæmdastjórnarinnar um útfærslu þessar ákvæða.



Ísland og Schengen (1)

- Upphafleg ákvörðun um þátttöku 1995
 - Helstu ástæður
- Undirritun aðildarsamnings samhliða Norðurlöndum 1996
- Amsterdamsáttmálinn 1999
- Nýr samningur um þátttöku Íslands – *Brussel samningurinn* 1999
 - Kveður á um reglur um þátttöku Íslands og Noregs í framkvæmd, beitingu og þróun Schengen-gerðanna
 - Kveður m.a. á um stofnun samsettu nefndarinnar (COMIX).

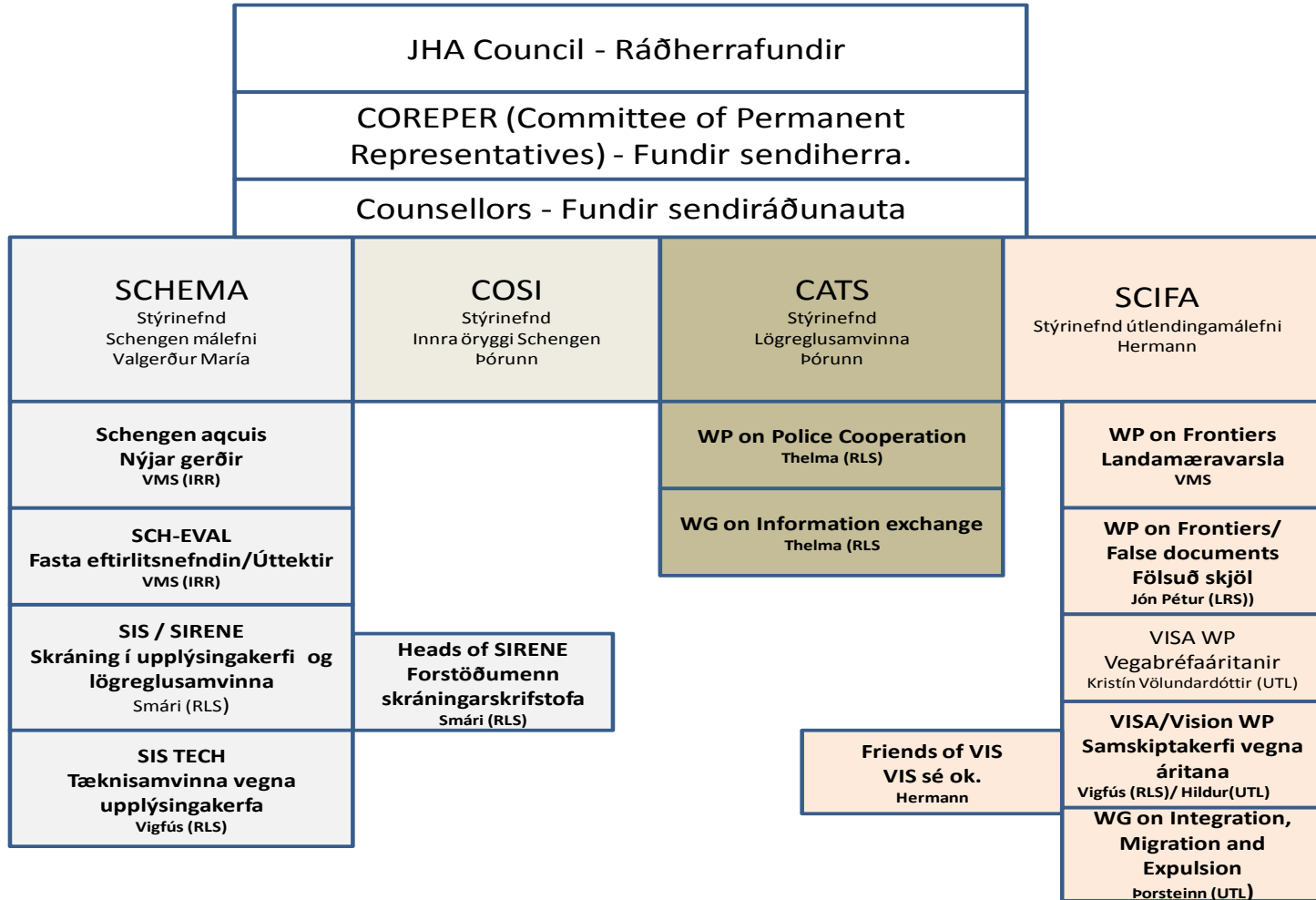


Ísland og Schengen (2)

- Samsetta nefndin (COMIX) fundar á vettvangi ráðherraráðsins og framkvæmdastjórnarinnar
- Á fundum ráðherraráðsins:
 - umræður og mótun um nýjar Schengen-reglur
 - fasta eftirlitsnefndin með Schengen-samstarfinu
- Á fundum framkvæmdastjórnarinnar:
 - samræmd beiting og framkvæmd Schengen-reglna
 - tæknilegar útfærslur
- Alls eru 32 nefndir starfandi um þessar mundir



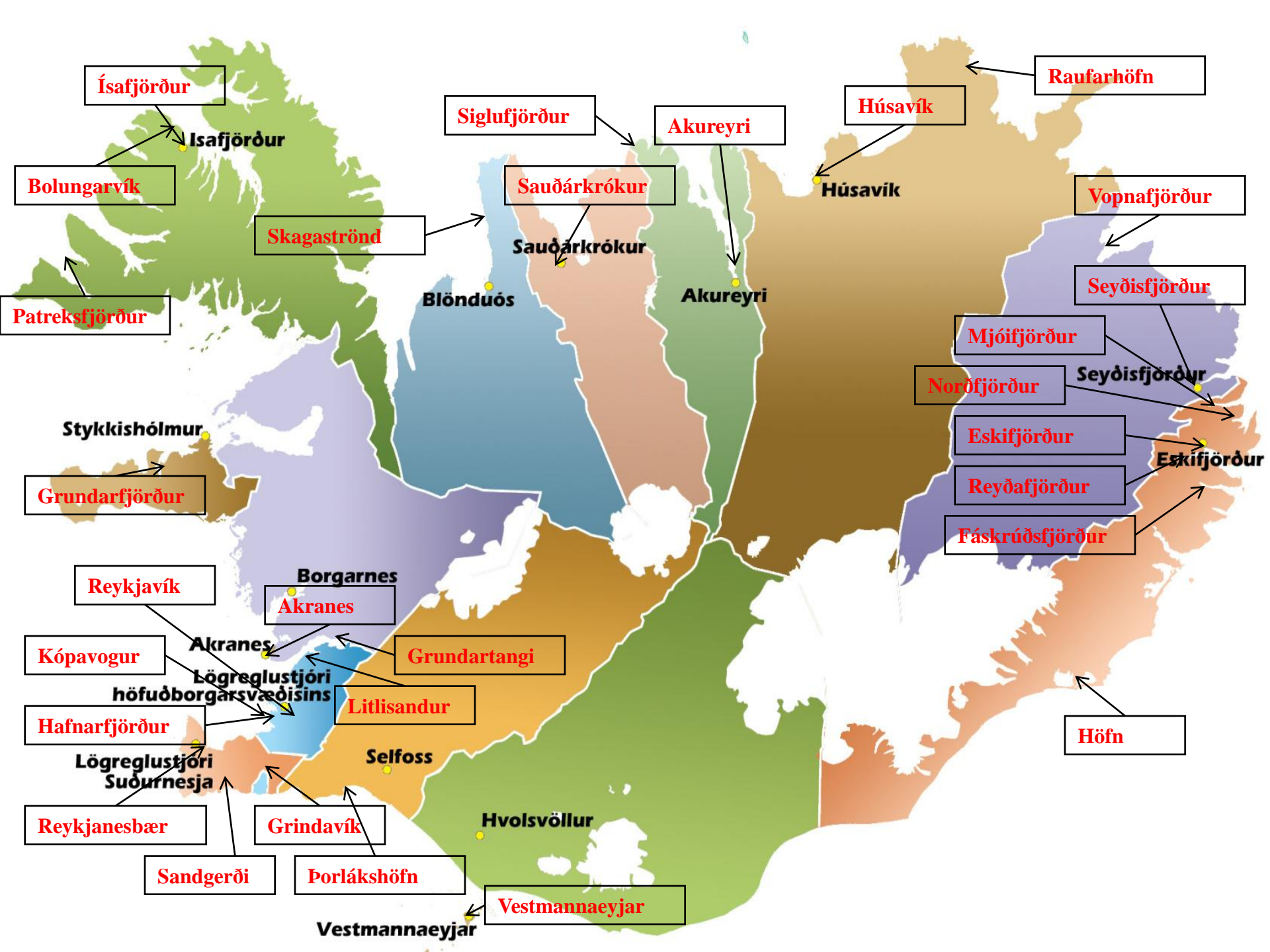
Nefndir ráðherraráðsins

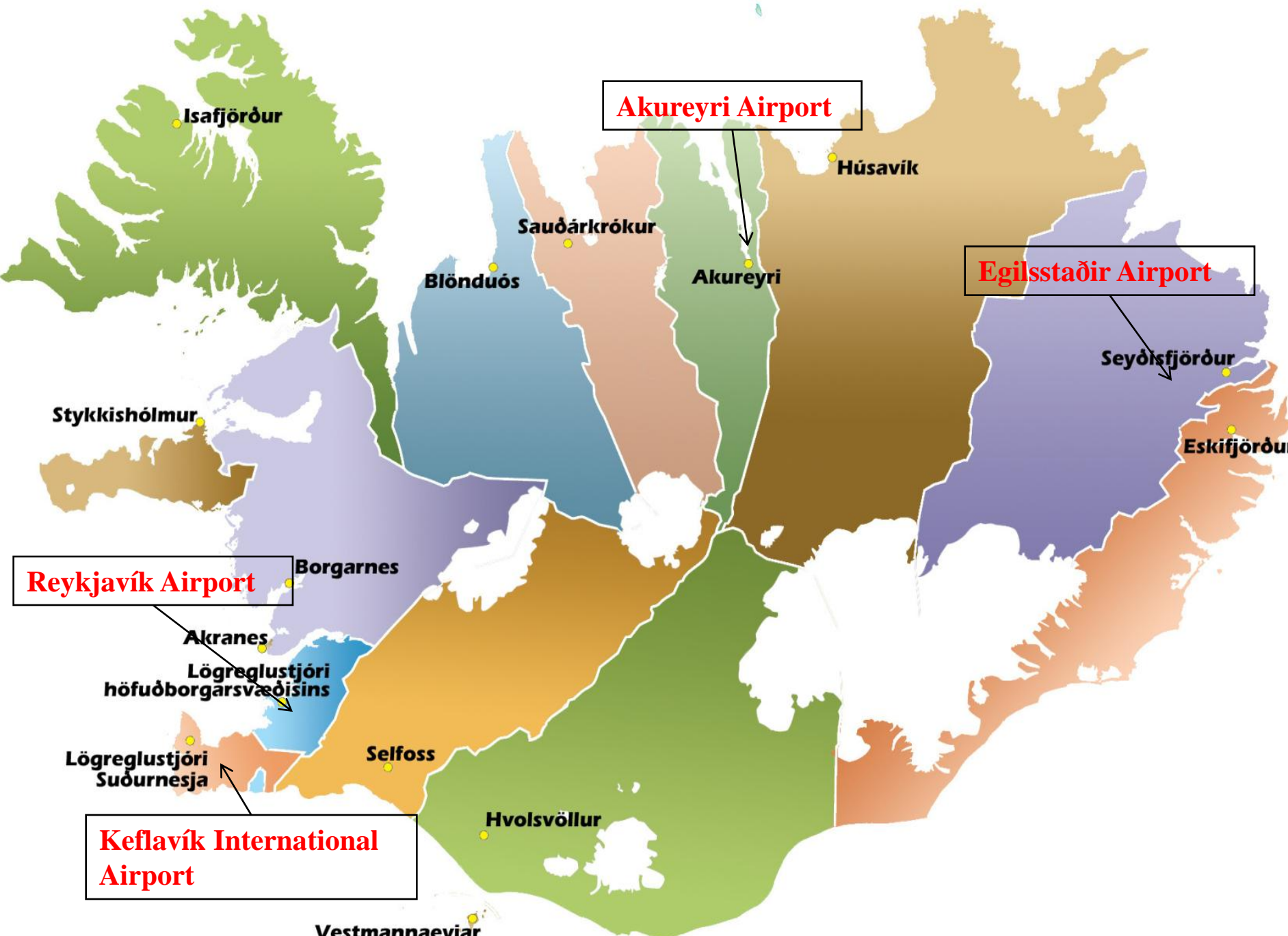


Ísland og Schengen (3)

- Ytri landamæri Íslands:
 - 29 hafnir (4.970 km strandlengja)
 - Einungis höfðuborgarsvæðið hefur reglulega umferð utan Schengen
 - 4 flugvellir
 - áætlað að 95% allrar alþjóðlegrar umferðar til og frá landinu fari í gegnum Keflavíkurflugvöll
- Lögregla ábyrg fyrir landamæraeftirliti







Akureyri Airport

Egilsstaðir Airport

Reykjavík Airport

Keflavík International Airport

Isafjörður

Húsavík

Sauðárkrúkur

Akureyri

Blönduós

Seyðisfjörður

Stykkishólmur

Eskifjörður

Borgarnes

Akranes

Lögreglustjóri höfuðborgarsvæðisins

Lögreglustjóri Suðurnesja

Selfoss

Hvolsvöllur

Vestmannaeyjar

Ísland og Schengen (4)

- Dagleg framkvæmd að mestu í höndum innanríkisráðuneytis, ríkislögreglustjóra, lögreglu, Útlendingastofnunar
- Hlutverk innanríkisráðuneytis
 - Yfirumsjón, innleiðing nýrra Schengen-gerða, eftirlit með Schengen-samstarfin (Schengen-úttektir)
- Þá koma utanríkisráðuneyti, Landhelgisgæsla Íslands, Persónuvernd og Þjóðskrá Íslands að ákveðnum verkefnum
- Kostnaður – sérstakur fjárlagaliður:
 - rekstur og þróun tölvukerfa,
 - rekstur SIRENE skrifstofu,
 - landamærastofnun (FRONTEX),
 - landamærasjóður,
 - ferðakostnaður,
 - o.fl.

Fjárlagaliður 06-397

Schengen-samstarf:

2011 = 108,9 millj.kr.

2010 = 122,3 millj.kr.

2009 = 106,1 millj.kr.

2008 = 94,5 millj.kr.

2007 = 133,5 millj.kr.



Önnur samvinna

- Landamærastofnun (Frontex)
- Landamærasjóður (External Borders Fund)
- Evrópulögreglan (Europol)
- Evrópska réttaraðstoðin (Eurojust)
- Evrópska handtökuskipunin (European Arrest Warrant)
- Prüm
- ESB samningur um gagnkvæma réttaraðstoð í sakamálum
- CEPOL
- Dublin



Áskoranir

- Kostir og gallar
- Á Ísland að hætta í Schengen?
- Áskoranir Schengen-samstarfsins
 - Eftirfylgni atburða á Lampedusa
 - Frekari stækkun Schengen-svæðisins
 - Þróun Frontex
 - SIS II
- Viljum við standa innan Evrópusamvinnu á þessu vettvangi eða utan?



Takk fyrir!

